

11 Skattekonton

11.1 Allmänt

Med SBL infördes ett system med skattekonto för varje skattskyldig.

Motivet för detta var främst behovet av att effektivisera förfarandet för redovisning och betalning av skatt. Av den anledningen gjordes ett antal förändringar i förhållande till tidigare gällande regler, huvudsakligen i ML, UBL och USAL, som innebar samordning, enhetlighet och förenklingar. Vissa av dessa förändringar, såsom enhetliga förfallodagar och en gemensam skattedeklaration för moms och arbetsgivares redovisning av avdragen skatt och arbetsgivaravgifter, har inte något direkt samband med skattekontot men innebär bättre förutsättningar för detta system.

Huvudprinciperna för skattekontot är att

- skatter som debiteras löpande bokförs på kontot,
- alla betalningar som den skattskyldige gör bokförs på kontot,
- betalningar och andra belopp som ska räknas skattskyldig till godo behandlas på ett enhetligt sätt och bokförs utan någon avräkningsordning mellan de olika skatterna på skattekontot,
- ett enhetligt ränteinstitut med kostnads- respektive intäktsränta tillämpas,
- avstämning av skattekontot görs varje månad som det förekommit någon transaktion och avstämningen följs normalt av ett kontoutdrag som visar ställningen på kontot samt att
- obetalda belopp, dvs. underskott på skattekontot, överlämnas efter betalningsuppsmaning fortlöpande för indrivning.

Huvudbestämmelserna om skattekonto är intagna i 3 kap. 5 och 6 §§ SBL. Det gäller upprättande av skattekonto, uppgifter som ska registreras på kontot, tidpunkten för registrering samt avstämning av skattekontot. I 8 § SBF stadgas om kontoutdrag efter avstämning av skattekonto. Dessa bestämmelser behandlas i detta avsnitt.

SBL:s bestämmelser om inbetalning av skatt och om avräkning behandlas i avsnitt 12, om återbetalning i avsnitt 13, om ränta i avsnitt 10 och om indrivning i avsnitt 18.

I RSV:s broschyr ”Skattekonto för företagare” (RSV 409) finns information om bl.a. skattekontot.

11.2 Upprättande av skattekonto

3 kap. 5 § 1 st. SBL

Skattemyndigheten skall upprätta ett skattekonto för varje person som är skattskyldig enligt denna lag. *Lag (1997:483).*

Skattskyldig

SKM ska upprätta ett skattekonto för varje person, såväl fysisk som juridisk, som är skattskyldig enligt SBL.

Detta innebär att det för varje person som är skattskyldig för sådan skatt eller avgift som omfattas av SBL ska finnas ett skattekonto för redovisningen och betalningen av dessa skatter och avgifter.

11.3 Flera skattekonton

3 kap. 5 § 2 st. SBL

Skattemyndigheten får besluta att en person skall ha fler än ett skattekonto. För en gruppövudman skall det upprättas ett särskilt skattekonto för registrering av mervärdesskattegruppens mervärdesskatt. *Lag (1998:347).*

SKM får besluta om att upprätta flera skattekonton för en skattskyldig. Denna möjlighet har tillkommit för att användas i de fall en skattskyldig är ansvarig för inte bara sin egen skatteredovisning och skattebetalning utan också har att fullgöra redovisnings- och betalningsskyldigheten för annan eller andra skattskyldiga.

Representant

Detta kan bli aktuellt när SKM beslutat att någon som representant för enkelt bolag eller partrederi tills vidare ska svara för redovisningen och betalningen av avdragen skatt, arbetsgivaravgifter och moms som hänför sig till bolagets eller partrederiets verksamhet. Representanten tilldelas då ett särskilt skattekonto för denna redovisning och betalning.

Gruppövudman

För gruppövudman för sådan mervärdesskattegrupp som avses i 6 a kap. 1 § ML ska det upprättas ett särskilt skattekonto för mervärdesskattegruppens redovisning och betalning av moms. För denna redovisning tilldelas huvudmannen ett särskilt redovisningsnummer. Huvudmannens egen redovisning och betalning av skatter och avgifter bokförs på det skattekonto som upprättats för honom under hans person- eller organisationsnummer på grund av stadgandet i 3 kap. 5 § 1 st. SBL.

11.4 Registrering på skattekonto

3 kap. 5 § 3 st. SBL

På skattekontot skall skattemyndigheten registrera skatt som skall betalas in eller betalas tillbaka enligt ett beskattningsbeslut, avdragen A-skatt, gjorda inbetalningar och utbetalningar samt belopp som har lämnats för indrivning. Belopp som skall betalas in registreras på förfallodagen. Belopp som skall tillgodoräknas registreras så snart underlag finns. *Lag (1997:483)*.

På skattekontot bokförs de redovisningar och särskilda debiterings- eller krediteringsbeslut som avser den skattskyldige och de betalningar som flyter in. Det är således fråga om ett konto i bokföringsteknisk mening där redovisningar och betalningar samt ställningen på kontot ska kunna följas kontinuerligt.

Enligt beskattningsbeslut

SKM ska på skattekontot registrera skatt som ska betalas in eller som ska betalas tillbaka enligt ett beskattningsbeslut.

De skatter som det här kan bli frågan om är t.ex.

- F-skatt och särskild A-skatt,
- moms,
- arbetsgivaravgifter,
- avdragen skatt,
- slutlig skatt,
- arvsskatt,
- gåvoskatt
- punktskatter.

Löpande debiterade skatter och skattedeclaration

På varje skattekonto bokförs löpande debiterade skatter. Det samma gäller sådana skatter och avgifter som den skattskyldige redovisar i en skattedeclaration. Registreringen på kontot avseende belopp som ska betalas sker på förfallodagen. Vilka förfallodagarna är framgår av 16 kap. 4–8 §§ SBL, se vidare avsnitt 12.4. En höjning av moms eller andra skatter enligt beskattningsbeslut bokförs också på kontot den dag skatten eller avgiften förfaller till betalning.

Slutlig skatt

För att den skattskyldige redan när han får beskedet om slutlig skatt också ska kunna få ett kontoutdrag, som ger besked om ställningen på hans skattekonto efter det att den slutliga skatten debiterats, förs den upp på skattekontot redan på beslutsdagen.

Belopp tillgodoräknas

Belopp som ska tillgodoräknas ska registreras på skattekontot så snart det finns underlag för registreringen. Detta innebär att beskattningsbeslut som medför nedsättning av skatt registreras på skattekontot på beslutsdagen. Beslut som meddelats av domstol förs upp på skattekontot den dag SKM fattat beskattningsbeslut

enligt 11 kap. 20 § SBL om beslutet innebär att skatt ska återfås.

**Både nedsättning
och höjning**

Som ovan anges registreras ett beslut som innebär nedsättning av moms redan på beslutsdagen medan ett beslut som innebär höjning av moms registreras först på förfallodagen. Detta gäller även i de fall nedsättningen och höjningen görs i samma beslut.

Exempel 1

Deklaration kommer in efter skönsbeskattning och utvisar högre belopp att betala än den skönsmässigt uppskattade skatten. Deklarationen kommer in efter den förfallodag som angetts i skönsbeskattningsbeslutet men inom tvåmånadersfristen. Det beslut som fattas innebär höjning av skatten samtidigt som skattetillägget undanröjs. Nedsättningen av skattetillägget bokförs på skattekontot samma dag som beslutet fattas medan höjningen av skatten bokförs på skattekontot på beslutets förfallodag.

**Nedsättning av
tidigare
höjningsbeslut**

I det fall ett beslut innebär en nedsättning av ett tidigare beslut som ännu inte har förfallit påverkar det tidigare beslutets förfalldatum registreringen av nedsättningsbeslutet.

Exempel 2

I ett höjningsbeslut med förfallodag den 12 februari år 1 nekas avdrag för ingående moms med 50 000 kronor på grund av att den skattskyldige inte kunnat styrka den avdragna ingående momsen. Den skattskyldige kommer in med handlingar som styrker avdrag med 20 000 kronor. Den 5 februari år 1 gör SKM nytt beslut som innebär en nedsättning med 20 000 kronor. Detta nedsättningsbeslut bokförs mot skattekontot först den 12 februari år 1.

**Nedsättningen
högre än tidigare
höjningsbeslut**

Om beslutet innebär en nedsättning som är större än den höjning som det tidigare, inte förfallna, beslutet innehöll registreras beslutet dels på beslutsdagen, dels på det tidigare beslutets förfalldag.

Exempel 3

I avsaknad av deklARATION har den skattskyldige påförts skönsmässigt fastställd moms med 10 000 kronor samt skattetillägg med 2 000 kronor. Förfallodagen är den 26 mars år 1. Deklaration utvisande överskjutande ingående moms med 6 000 kronor inkommer. SKM gör ett beslut i enlighet med deklARATIONEN den 11 mars år 1. Beslutet innebär en nedsättning av skatten med 16 000 kronor samt nedsättning av skattetillägget med 2 000 kronor. Belopp motsvarande den överskjutande ingående momsen, 6 000 kronor, bokförs mot skattekontot på

beslutsdagen medan 10 000 kronor + 2 000 kronor bokförs mot skattekontot först den 26 mars år 1 samtidigt med höjningsbeslutet.

Även sådana beskattningsbeslut som inte medför att skatt ska betalas eller återbetalas får registreras på skattekonto. Någon särskild bestämmelse om detta har dock inte ansetts nödvändig.

Avdragen A-skatt

På skattekontot ska vidare enligt 3 kap. 5 § 3 st. SBL registreras avdragen A-skatt. Detta sker med ledning av kontrolluppgifter från utbetalarna i samband med att den slutliga skatten registreras på skattekontot.

Inbetalningar

På ett skattekonto bokförs också varje betalning som den skattskyldige gör. Redovisning av överskjutande ingående moms jämföras, enligt 16 kap. 7 § SBL, med betalning. Betalningar och andra belopp som räknas kontohavaren till godo hanteras på ett enhetligt sätt. Beloppen ska bokföras utan någon avräkningsordning mellan olika skatter och avgifter på skattekontot, se vidare avsnitt 12.5. Det medför att den skattskyldige inte kan styra en betalning till att avse en viss skatte- eller avgiftsskuld. Bestämmelserna i 11 kap. 14 § SBL innebär dock att de i första punkten angivna posterna i första hand ska avräknas mot den slutliga skatten.

Gjorda inbetalningar registreras på skattekontot så snart underlag för registreringen finns. Inbetalningarna består självfallet huvudsakligen av den skattskyldiges egna betalningar av skatt. Bestämmelserna i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd medför dock att även belopp som arbetsgivare uppbär som anställningsstöd tillgodoförs honom genom registrering på hans skattekonto. Detsamma gäller också bl.a. det sjöfartsstöd som en arbetsgivare uppbär enligt förordningen om sjöfartsstöd (2001:770) och belopp som tillgodoförs kommuns eller landstings skattekonto på grund av lagen (2002:179) om kreditering på skattekonto av tillfälligt sysselsättningsstöd.

Utbetalningar

Belopp som utbetalas registreras på skattekontot när SKM beslutar om utbetalningen. Även belopp som omförs till skatt som inte omfattas av skattekontosystemet eller till annan skattskyldig, t.ex. på grund av att den skattskyldige använt fel inbetalningskort för betalningen, registreras på skattekontot i stort sett på samma sätt som en utbetalning.

Belopp som lämnats för indrivning

Skattekontot omfattar även belopp som lämnats för indrivning till KFM, 3 kap. 5 § 3 st. SBL.

Överlämnande för indrivning sker normalt i samband med den månatliga avstämningen (se nedan) av skattekontot. Samtidigt registreras överlämnat belopp på skattekontot och ingår härefter i

den del av det totala skattekontosaldot som utgörs av belopp som är föremål för indrivning hos KFM.

En följd av att skattekontot även omfattar ”indrivningsbelopp” är att transaktioner hos KFM, som inbetalningar och beräkning av ränta, registreras på skattekontot hos SKM. Om det till följd av månadens transaktioner hos SKM uppkommer ett överskott medför detta överskott att SKM sätter ner tidigare indrivningsuppdrag med motsvarande belopp om inte hinder mot återbetalning möter. Som sådant hinder anses inte skattskyldigs egen begäran om att överskott inte ska återbetalas. Även denna nedsättning av tidigare indrivningsuppdrag registreras på skattekontot i samband med den avstämning då nedsättningen görs.

11.5 Avstämning av skattekontot

3 kap. 6 § SBL

Skattemyndigheten skall dels årligen, dels månatligen stämma av inbetalda och andra tillgodoförda belopp mot påförda belopp. Någon avstämning behöver dock inte göras då inte något annat belopp än ränta har tillgodoförts eller påförts.

En avstämning av skattekontot skall också göras när den skattskyldige begär det, om inte särskilda skäl talar mot det.

Den årliga avstämningen skall göras sedan den slutliga skatten har registrerats. *Lag (1997:483).*

Skattekontot ska, enligt 3 kap. 6 § 1 st. SBL, stämmas av. Avstämningen innebär att inbetalda eller andra tillgodoförda belopp jämförs med påförda belopp och att ett saldo räknas fram per avstämningsdagen.

Avstämning av skattekontot ska ske

- årligen,
- månatligen om det skett annan transaktion än räntetransaktion på kontot samt
- på den skattskyldiges begäran om inte särskilda skäl talar emot det.

Varje månad som det har förekommit någon transaktion på skattekontot stäms kontot av. Minst en gång per år görs en avstämning av samtliga skattekonton. Den görs i samband med avstämningen mellan preliminär och slutlig skatt.

I samband med den årliga och den månatliga avstämningen görs ränteberäkning och påförs kostnadsränta och tillgodoförs intäktsränta enligt 19 kap. 10 och 14 §§ SBL. Normalt sker även överlämnandet för indrivning, enligt 20 kap., i samband med dessa avstämningsar.

Även de månader när det inte inträffat några transaktioner på skattekontot och någon formlig avstämning därför inte sker påförs och tillgodoförs ränta. Under dessa månader kan också belopp, som kvarstår obetalt och för vilket den skattskyldige tidigare fått betalningsuppsmaning, överlämnas för indrivning.

Månatlig avstämning

Den månatliga avstämningen sker en gång i månaden men omfattar inte en kalendermånad. Avstämningen sker vanligtvis första lördagen i varje kalendermånad och omfattar tiden från dagen efter föregående avstämning till och med den aktuella avstämningsdagen. Den kategori skattskyldiga som regelbundet har månadsavstämning på sitt konto är företagare som har en debiterad skatt, är arbetsgivare eller redovisar moms varje månad.

Kontoutdrag

I 8 § SBF stadgas att en avstämning av skattekontot ska följas av kontoutdrag till den skattskyldige på det sätt och i den omfattning som RSV föreskriver. RSV har fastställt formulär för kontoutdrag.

Kontoutdraget kombineras i förekommande fall med besked om återbetalning eller med betalningsuppsmaning.

Skattskyldig, vars skattekonto stämts av, erhåller normalt ett kontoutdrag. Kontoutdraget innehåller alltid, förutom erforderliga identifikationsuppgifter och uppgifter om avstämningsperioden, uppgifter om

- ingående saldo vid avstämningsperiodens början,
- månadens registreringar (transaktioner) på kontot,
- saldot för avstämningsperiodens registreringar
- påförd och tillgodoförd ränta, inkl. uppgift om korrigering av tidigare påförda och tillgodoförda räntor,
- belopp som överlämnats för indrivning,
- belopp med vilket tidigare indrivningsuppdrag satts ned samt
- totalt saldo, inkl. uppgift om periodens över- eller underskott.

Årlig avstämning

För sådana skattskyldiga som endast har att betala inkomstskatt och vilkas preliminära skatt betalas genom skatteavdrag kommer skattekontot att stämmas av endast en gång per år i samband med den årliga debiteringen av slutlig skatt. Den årliga avstämningen görs i samband med en månadsavstämning.

Avstämning på begäran

Extra avstämning ska göras om den skattskyldige begär det, om inte särskilda skäl talar emot det. En sådan avstämning sker mellan de ordinarie månadsavstämningarna. Den innebär endast en saldoberäkning av kontot och föranleder ingen räntedebitering. En extra avstämning görs i samband med återbetalning av över-

skjutande ingående moms även utan en direkt begäran om avstämning. Den inlämnade redovisningen anses innehålla en begäran om avstämning.

Om den skattskyldige inte vill att återbetalning ska ske måste han skriva till SKM och begära att pengarna, eller en del av dem, ska stå kvar på skattekontot.

Om en skattskyldig begär upprepad avstämning i en sådan omfattning att de begärda avstämningarna inte kan antas ha någon väsentlig betydelse för honom bör särskilda skäl anses finnas för SKM att avslå hans begäran, se prop. 1996/97:100 s. 535.

Saldobesked

För att få information om ställningen på skattekontot kan den skattskyldige beställa ett saldobesked. Beställning sker via SKM, servicetelefonen eller RSV:s webbplats. Saldobeskedet är inte en avstämning utan visar den aktuella ställningen på skattekontot vid utskriftstillfället. Det innehåller uppgifter om

- transaktioner som bokförts på kontot efter att föregående kontoutdrag togs ut
- registrerade transaktioner som ännu inte förfallit till betalning
- utbetalningsspärrar på egen begäran.

Uppgifterna är de som är kända på skattekontot t.o.m. beställningsdagen.